

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorum Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Adipem suum concluderunt, os eorum locutum est superbiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Magistros impios potissimum uastatur Ecclesia dei, Sic & Paulus dicit de se Gal. i. Persequer & uastabam Ecclesiam dei, Persecutio em̄, ut manifestus malum minus nocet, q̄ uastatio, quæ est malum speciosum, nomine maximi boni. Tamen afflixerunt stare potest, pro dolore, quem populus dei habet ex uastatione Ecclesie dei, quo uix alius maior est, Hebraus significantius dicit. A facie impiorum, ipsi uastauerunt me, q. d. cum tyrannis, tanq̄ cum extremis hostibus pugnaui, & hic crescebam & roborabar. At impij isti, domestici hostes, qui pro pastoribus lupos agunt, pro angelis lucis, angeli satanæ, pro ministris Christi, ministri Antichristi sunt, ij tandem sunt, proh dolor, qui me mi seruire uastant, hic opus est magna & diligenti custodia, sicut pupillæ oculi, quæ uici tyrānos & mundū uastauit, uincor & uastor a meis ipsius domesticis.

Inimici mei, animam meam circū dederunt. Hebraus non habet, meam, sed sic. Inimici mei in anima obsederūt aduersum me, Vbi mihi uidetur, anima, ad inimicos pertinere, quia addit in fine, aduersum me, ut anhelum impetū impiorum describat, quo in fidei discipulos, pro suis iustitijs insaniunt. Diximus enim psal. x. Animæ in scripturis proprie tribui affectum desiderij & nausæ siue cupiditatis & abominationis, ut Gen. xxxiiij. Sichem filij mei adhæsit anima filia uestræ, Cōtra Leuit. xxvj. Et abominabitur uos anima mea, Et Numeri. xxj. Anima nostra nausæat super cibo isto leuissimo. Quare sensus est huius partis, Inimici in anima, id est, cupidissime & ardentissime, circū dederunt seu circuitū cōtra me fecerunt, quomodo Ezech. xxv, dicitur, pro eo q̄ fecerunt palestini uindictam & ulti se sunt tota anima interficientes & implentes ueteres inimicitias, Eandem impatiētis cupiditatis insaniā & nos Alemanni sic solemus arguere, *Erüht als gelte ym das leben.* Exemplum esto in ludæis Christum & Paulum querentibus & nostro seculo, in prauitatis hæreticæ Magistris, sophistis, adulatoribus Pa palibus, & sectis monasticis. Hanc animam seu flagrantem cupiditatē Lucas in Paulo sic eloquitur, Act. ix. Paulus adhuc spirans minarum & cædis in discipulos domini. Videmus enim eos, qui hac anima flagrant, q̄ acuto & festinato anhelitu spirent, donec efficiāt quod ardent facere, ut animā agere uideant, sed & latinis, Anima pro anhelitu accipitur, ut apud Plautum, An fœtet anima uxoris tua?

Illud circū dederunt seu obsederunt aduersum me, parum sonat latine, hebraice tamen bene & multum sonat, uerbo circū dederūt absoluto statu accipitur, in hunc modum. Inimici mei incredibili cupiditate & maiore ausu q̄ uiribus obsidionem fecerunt & in gyrum sese posuerunt, & hoc totū, aduersum me, ut me uastent & tollant e medio. Ita uidet, q̄ aptis & breuibus uerbis, impiorum Magistrorum uim, multitudinem & conatum describat, ut sese agglomerant, ut undiq̄ pios quærent, ut mutuas operas tradūt, ut in unum omnes sperant & ferociunt contra doctrinam pietatis, sicut hæc omnia magis exemplo & experientia intelligi possunt, q̄ uerbis doceri.

Adipem suum concluserunt, os eorum locutum est superbiam.

Paulo aliter ex Heb. Hiero. ore suo locuti sunt superbe, idem tamen sensus est. Obsecro, quid est adipem claudere? Litera nos deficit, ad Allegoriam ergo eundem est, dicitur psal. lxxvj. Et occidit pingues eorum, & electos Israel impediuit, & ante hūc Deu, xxxij, Incrassatus est dilectus, impinguatus & dilatus, ubi

Gg ij tatus, ubi

tatus, ubi clarū est, pingues significari, diuites, magnates, potētes, die *großen hansen*, qui prae ceteris eminent. Item Ezech. xxxiii. Quod crassum erat debatis. Et germanica quoque allegoria, diuites, & eos qui pinguiore sunt, cantant) fortuna appellam⁹ pingues: quos figurat Agag rex Amalequitarum pinguisimus. j. Ro. xv. & Aeglon rex Moabitarum iudē pinguis⁹. Luc. x. de Leuit. ij. omnis adeps dñi dicitur iure perpetuo, nec licuit ludæis comedere, neque sanguinē, neque adipem, hoc est, forte significante spiritu, qui nec potest inflari, nec aduersis turbari debemus, nec illic quiescere & letari, nec hic irasci & tristari, nec adultores magnates suspicere, nec terrores eorum formidare.

Igitur adipem, habemus impiorum magistrorum, diuites & potētes huius seculi, ita enim agitur cum doctrina impietatis, ut potiores mundi ei adirent. Electa est enim esca Behemoth, Abacuek. j. ubi pauperes & humiles ante potentatis uerbo adherēt. Claudis iste adeps impiorum meo sensu, quā diuites & potētes conspirant, sese inuicem cōplectuntur, idem sentiunt & faciunt, sicut cornu uel corona clauditur & in semetipsam colligitur. *Sie tuceten yn sammen vnd haltē über eyn hansen die großen hansen*. Hoc figurat est, j. Regum. xxiii. ubi Saul & uiri eius cingebant Dauid in modum coronae ut caperet eum. Hoc sensu dicitur psal. cxvii. Etenim sederunt principes, & aduersum me loquebantur. Et iterum, Principes persecuti sunt me gratis. Et, liij. Fortes quiderunt animam meam. Exempla in Ecclesia sunt manifesta.

Ore suo locuti sunt superbe uel superbiam, de quo psal. ix. in uersu, dum superbit impius, & xj. in uersu, Linguam nostram magnificauimus. Freti enim adipe suo, non solum non audiunt consilium inopis, ut psal. xii. appellat, uerum etiam cum fiducia confundunt & palinodiam mandant, aut silentium imperant. Nos, aiunt, sumus populi Magistri, nos reuera docemus, ceteros manet obedire dei necessitas, Cur autem dicit ore suo? An aliquis nalo loquitur? Verū discernerit os eorum ab ore dei, qui enim ueritatē loquitur ore dei loquitur, qui ore suo loquitur, mendacium loquitur, Christus lohā. viij. cū loquitur mendacium, ex propriis loquitur.

Projicientes me: nunc circūdederunt me.

Oculos suos statuerunt declinare in terram.

Hierony. Incedentes aduersum me, nunc circūdederunt me, oculos suos posuerunt declinare in terram, prorsus non capio quid hæc uelint, non est in Hebræo aduersum me, nec projicientes me. Verto & ego in hunc modum. Ambulauerunt, nunc circūdederunt me, oculos suos posuerunt ad declinationes in terram. Aliorum omiſſa sententia, ego sic periclitor. Postquam dixit, impios flagranti animo, contra populū dei, obsidionē molitos, deinde multitudine magnarū huius seculi sese muniuisse, & superbe ac cōtemptim de eo & in eum locutos fuisse, iam ex his partem securitatē & præsumptionē eorum impiam recenset, dicens: Ambulauerunt, hoc est, indurati sunt fiducia adipis sui, & superbi ac securi incedunt, ut sit uerbum, Ambulauerunt seu inceserunt, absolutū, pro incedentes sunt. *Sie tucetē eynher / sein icsachē gewiß / habē mich schon gefangē*, manent in uis & consilijs suis certi, quod quicquid moliantur, rectum, & quicquid contra fuerit, impiū sit, atque ita etiā ante uictoriā canunt epinicion, & nunc circūdederunt me. i. iam me arbitrantur captum & uictum etiā antequam capiatur, adeo securi & certi sunt. Sic enim mihi uidetur aduerbiū, Nunc certitudinis seu præsumptionis indicat gratia poni, quasi desperatū & actum sit de populo dei, Talis est enim fiducia &